

Báo chí thế giới lên tiếng vụ Phạm Đoan Trang bị bắt tháng 10/2020

8 tháng 10 2020

PHAM DOAN TRANG

| Nhà báo bất đồng chính kiến Phạm Đoan Trang (giữa) trong một lần gặp gỡ các chính khách quốc tế

Hàng loạt bài báo bằng nhiều thứ tiếng, từ nhiều hãng tin trên khắp thế giới, đồng loạt đưa tin, phân tích vụ việc nhà báo bất đồng chính kiến Phạm Đoan Trang bị bắt giữ hôm 7/10 và bị cáo buộc 'tuyên truyền chống nhà nước'.

Với cáo buộc này, bà Phạm Đoan Trang có thể đối diện mức án cao nhất 20 năm tù.

Vụ bắt nhà báo Phạm Đoan Trang: Phản ứng ban đầu từ quốc tế và Việt Nam

Nhà hoạt động Phạm Đoan Trang bị bắt

Hôm 07/10, BBC News đăng bài viết với tiêu đề "Phạm Đoan Trang: Việt Nam bắt giữ blogger ủng hộ dân chủ nổi tiếng", trong đó có đoạn:

"Việt Nam vừa bắt giữ một nhà văn và blogger bất đồng chính kiến nổi tiếng chỉ vài giờ sau khi hội đàm với Hoa Kỳ về nhân quyền."

"Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ cho biết trên website của mình rằng Đối thoại Nhân quyền Việt Nam-Hoa Kỳ lần thứ 24 được tổ chức trong ba giờ vào ngày 6/10 và "giải quyết một loạt các vấn đề nhân quyền".

"Việc thúc đẩy quyền con người và các quyền tự do cơ bản vẫn là một trụ cột quan trọng trong chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ và là chìa khóa để xây dựng vững chắc hơn nữa quan hệ Đối tác Toàn diện Việt Nam - Hoa Kỳ."

Đồng loạt lên tiếng

PHẠM ĐOAN TRANG

| Nhà báo bất đồng chính kiến Phạm Đoan Trang bị chính quyền Việt Nam bắt tối 6/10/2020

Cùng ngày, The Guardian của Anh Quốc có bài viết với tiêu đề: "Việt Nam bắt giữ nhà báo nổi tiếng khi nhà nước đàn áp quyền tự do ngôn luận trực tuyến".

Viết rằng Phạm Đoan Trang là tác giả của nhiều cuốn sách có tác phẩm về nhiều chủ đề, từ quyền của phụ nữ, LGBT đến môi trường, các hoạt động chiến dịch và quyền đất đai, bài báo nêu nhận định của giới phân tích:

"Việc bắt giữ bà Trang là một phần của chiến dịch đàn áp các nhà hoạt động trước thềm đại hội toàn quốc của Việt Nam vào tháng Giêng, trong khi Facebook đang đối mặt với những lời chỉ trích vì ngày càng đồng lõa trong việc đàn áp tự do ngôn luận."

Hãng tin Anh Reuters đưa tin "Việt Nam bắt giữ nhà hoạt động vài giờ sau cuộc họp nhân quyền với Mỹ". Bản tin viết:

"Các nguồn tin và các nhóm nhân quyền quốc tế cho biết Việt Nam đã bắt giữ một blogger và một nhà bất đồng chính kiến nổi tiếng vì "các hoạt động chống nhà nước" vài giờ sau khi chính phủ nước này tổ chức các cuộc đàm phán thường niên về nhân quyền với Hoa Kỳ..."

Trang Bloomberg cũng trích tuyên bố của ông Phil Robertson, Phó Giám đốc Châu Á của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW), cho biết vụ bắt giữ diễn ra vài giờ sau cuộc đối thoại nhân quyền thường niên giữa Hoa Kỳ và Việt Nam.

"Trang blog của Đoan Trang, đề cập đến các chủ đề nhạy cảm về chính trị, bao gồm mối quan hệ giữa Việt Nam và Trung Quốc và những căng thẳng về yêu sách chủ quyền biển đảo", Robertson nói. Theo Robertson, cảnh sát đã bắt giữ Trang vào tháng 5 năm 2016 khi cô đi gặp Tổng thống Barack Obama, người đã mời cô tham dự một cuộc họp mặt của các nhà hoạt động với ông trong chuyến thăm Hà Nội.

Hãng tin Aljazeera cũng đưa tin về vụ bắt giữ Phạm Đoan Trang. Tờ này khắc họa bà là một người nổi tiếng với hoạt động thực địa tích cực, tham gia các cuộc biểu tình ủng hộ những người bất đồng chính kiến bị cầm tù, biểu tình về môi trường và phản ứng lại các yêu sách hàng hải của Trung Quốc ở Biển Đông.

"Trang đã nằm trong tầm ngắm của lực lượng an ninh hơn 10 năm và đã bị giam giữ và quấy rối nhiều lần, bao gồm cả lần bà đang trên đường đến cuộc gặp với Tổng thống Mỹ lúc bấy giờ là Barack Obama vào năm 2016, và một năm sau đó, khi bà tiếp xúc với một phái đoàn của Liên minh

châu Âu trong một chuyến tìm hiểu thực tế trước cuộc đối thoại nhân quyền hàng năm với Việt Nam", tờ này viết.

The Book Seller đưa tin rằng bà Phạm Đoan Trang dự kiến sẽ phát biểu trong một phiên họp chung do tổ chức IPA trình bày tại Hội chợ Sách Frankfurt và đoạn video phát biểu của bà sẽ được phát sóng theo kế hoạch vào ngày 15/10.

Trong bài viết có tiêu đề "Người đoạt giải Prix Voltaire Phạm Đoan Trang bị bắt tại Việt Nam", The Book Seller trích lời Kristenn Einarsson, chủ tịch ủy ban Tự do Xuất bản của IPA, nói: "Đây là một tin khủng khiếp nhưng cũng đáng buồn thay, có thể dự đoán trước được. Phạm Đoan Trang và Nhà xuất bản Tự do đã phải hoạt động chui lủi trong nhiều năm. Công việc và lòng dũng cảm của bà Trang là nguồn cảm hứng cho tất cả các nhà xuất bản, và cộng đồng xuất bản quốc tế phải ủng hộ bà ấy và đấu tranh cho tự do xuất bản thực sự ở Việt Nam."

Juergen Boos, chủ tịch của Frankfurter Buchmesse, cho biết: "Chúng tôi rất lo ngại về việc Phạm Đoan Trang bị bắt, ngay trước khi bắt đầu hội chợ sách lớn nhất thế giới, nơi tôn vinh quyền tự do ngôn luận. Chúng tôi rất vui vì cộng đồng xuất bản quốc tế sẽ được lắng nghe Phạm Đoan Trang trong video đã ghi hình trước tại phiên tọa đàm về chủ đề 'Xuất bản du kích và hỗ trợ quốc tế'."

Trang Theshiftnews trích lời ông Daniel Bastard, Trưởng ban Châu Á - Thái Bình Dương của Tổ chức Phóng viên Không biên giới (RSW) - nơi trao cho Phạm Đoan Trang giải Tự do Báo chí hạng mục Ảnh hưởng năm 2019: "Vụ bắt giữ Phạm Đoan Trang là giai đoạn mới nhất trong việc theo đuổi chính sách đàn áp ngày càng gia tăng của ban lãnh đạo Đảng Cộng sản Việt Nam hiện nay".

"Tội duy nhất của cô ấy là đã cung cấp cho đồng bào của mình thông tin độc lập và giúp họ thực hiện đầy đủ các quyền của mình theo hiến pháp Việt Nam. Nơi ở của cô ấy không phải là nhà tù. Cô ấy phải được thả ngay lập tức".

Đại diện RSW cũng cho hay lần tiếp xúc với Phạm Đoan Trang gần đây nhất là khi bà nhập viện để điều trị vết thương ở chân được cho là do cảnh sát gây ra sau khi bắt giữ bà vào năm 2018.

Shawn Crispin, đại diện khu vực Đông Nam Á của Ủy ban Bảo vệ Nhà báo (CPJ), phát biểu trong một bài viết đăng trên website của tổ chức này: "Chính quyền Việt Nam cần lập tức thả Phạm Đoan Trang và bãi bỏ mọi cáo buộc đối với bà. Đồng thời chấm dứt chiến dịch đàn áp bà kéo dài hàng thập kỷ qua. Việt Nam cần chấm dứt đối xử với các nhà báo độc lập như với các tội phạm."

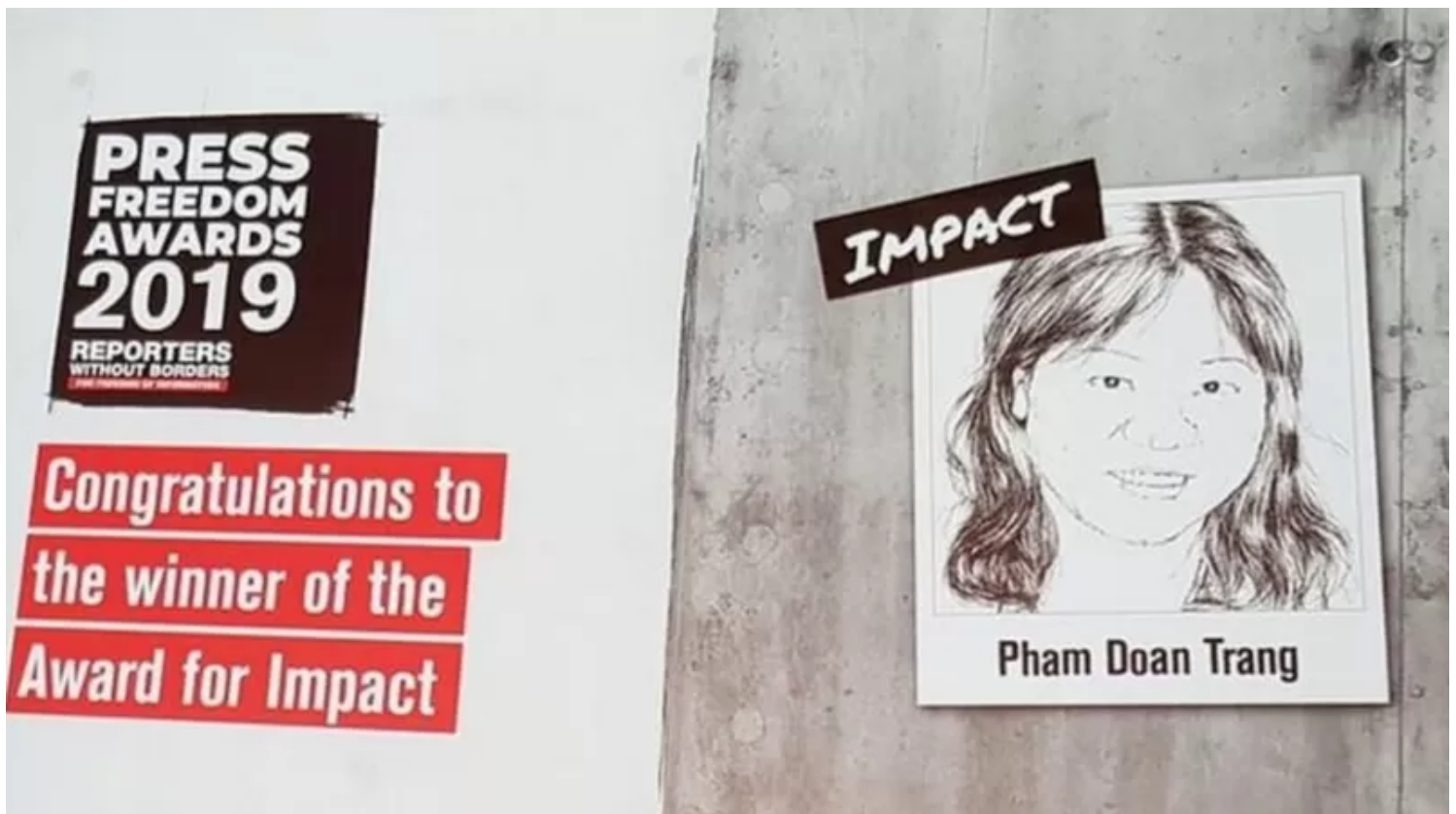
Việt Nam thường nằm gần cuối bảng xếp hạng của RSW về tự do báo chí, và hiện đang đứng vị trí 174/180 quốc gia.

'Tăng đàn áp tự do ngôn luận'

Nhân vụ bắt Phạm Đoan Trang, bà Yu Hah từ Tổ chức Ân xá Quốc tế nói với The Guardian rằng quyết định của Facebook về việc tuân theo các yêu cầu kiểm duyệt của nhà chức trách Việt Nam vào đầu năm nay "khiến họ đồng lõa với việc đàn áp tự do ngôn luận một cách khắc nghiệt của đất nước".

"Chúng tôi đã ghi nhận sự gia tăng liên tục trong việc kiểm duyệt các bình luận hợp pháp về các vấn đề xã hội và chính trị trên nền tảng này kể từ năm 2018, với sự gia tăng đặc biệt mạnh mẽ vào năm 2020,"

"Chỉ đơn thuần chia sẻ thông tin về nhiều vấn đề nhân quyền nghiêm trọng của Việt Nam, từ tranh chấp đất đai đến án tử hình, nay đã trở thành những việc thường xuyên bị kiểm duyệt tùy tiện trên Facebook," bà Yu Hah nói.

Bà Phạm Đoan Trang từng đoạt giải thưởng Tự do Báo chí, hạng mục Ảnh hưởng, của Tổ chức Phóng viên Không Biên giới, năm 2019

The Guardian nhắc lại rằng vào tháng 3/2020, một báo cáo của Reuters đã tiết lộ cách Facebook đối mặt với áp lực dữ dội từ chính phủ Việt Nam. Các công ty viễn thông do nhà nước điều hành đã tắt các máy chủ đặt tại Việt Nam của Facebook. Việc này làm chậm lưu lượng truy cập cục bộ trên Facebook.

Do đó, Facebook bắt đầu thực hiện kiểm duyệt nội dung bị coi là "chống nhà nước" ở Việt Nam, bao gồm cả những nội dung do các nhà hoạt động như Phạm Đoan Trang đăng tải.

Facebook nhấn mạnh rằng các bài đăng không bị xóa mà là "bị chặn theo địa lý", có nghĩa là người dùng có địa chỉ IP Việt Nam không thể nhìn thấy chúng, nhưng vẫn hiển thị với người dùng ở nước ngoài.

Phạm Đoan Trang: NXBTD bị trấn áp vì muốn khai dân trí và nói sự thật

Bà Phạm Đoan Trang được giải Tự do Báo chí 2019

Nhưng bài báo trên The Guardian cho rằng tính năng chặn địa lý không chỉ ảnh hưởng đến các bài đăng quan trọng mà còn ảnh hưởng đến tài khoản cá nhân.

Ví dụ được đưa ra là ra trường hợp Bùi Văn Thuận, một người dùng Facebook Việt Nam có hàng chục nghìn người theo dõi. Vào ngày 8/1, sau khi Thuận đăng nội dung chỉ trích chính phủ, ông nhận được thông báo từ Facebook rằng "do yêu cầu pháp lý" ở Việt Nam, tài khoản của ông sẽ bị "hạn chế quyền truy cập".

Trong những tuần trước cuộc trao đổi với The Guardian, Thuận đã công khai viết trên Facebook về cuộc xung đột quyền lợi đất đai ở Đồng Tâm. Cụ thể hơn, ông dự đoán một cuộc đàn áp sắp xảy ra. Hai ngày sau, khoảng 3.000 cảnh sát đột kích vào làng Đồng Tâm vào lúc rạng sáng và trong vụ đụng độ với dân làng, ba cảnh sát và ông Lê Đình Kinh - thủ lĩnh tinh thần của làng - thiệt mạng.

Chỉ tám tháng sau vụ đụng độ, phiên tòa xét xử vụ giết người đã đưa phán quyết. Hai anh em, con trai ông Lê Đình Kinh bị kết án tử hình. Tài khoản Facebook của Thuận vẫn bị hạn chế suốt thời gian qua và chỉ được mở khóa vài ngày sau khi phiên tòa kết thúc.

Carl Thayer, giáo sư danh dự tại Đại học New South Wales Canberra, chuyên gia về Đông Nam Á, nói với The Guardian rằng kể từ khi Việt Nam bắt đầu thực hiện Luật an ninh mạng vào năm 2019 đã có "sự gia tăng rõ rệt việc bắt giữ và xét xử những người Việt Nam bày tỏ quan điểm của mình về một số vấn đề xã hội, đặc biệt là tham nhũng và môi trường, trên mạng xã hội".

"Hầu hết các vụ bắt giữ đều gián tiếp liên quan đến đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam toàn quốc sắp tới [vào tháng Giêng]", The Guardian trích lời GS Carl Thayer.

"Nói cách khác," ông Carl Thayer nói, "các vụ bắt giữ là một phần của quá trình tiếp tục dập tắt những bất đồng về các vấn đề xã hội nhạy cảm và ngăn chặn những người khác làm theo. Có khả năng số vụ bắt giữ sẽ tăng đột biến trong những tháng tới khi đại hội đến gần".

Cập nhật: Ngày 18/10/2021, Viện Kiểm sát nhân dân TP Hà Nội ban hành cáo trạng truy tố bà Phạm Thị Đoan Trang về tội "tuyên truyền chống Nhà nước CHXHCN Việt Nam, quy định tại điều 88 Bộ luật Hình sự 1999". Theo các báo VN cùng ngày, cáo trạng đã được chuyển sang Tòa án nhân dân TP Hà Nội. Dự kiến phiên tòa được mở vào ngày 4/11, do thẩm phán Chủ Trương Ngọc làm chủ tọa.
